

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland

www.minbuza.nl

Onze referentie
BZ2519881

Uw referentie
2025Z16060

Bijlage(n)
-

Datum 19 september 2025

Betreft Beantwoording vragen van de leden Piri (GL-PvdA) en Van der Lee (GL-PvdA) over omzeiling van sancties tegen Rusland via Centraal-Aziatische landen

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Piri (GL-PvdA) en Van der Lee (GL-PvdA) over omzeiling van sancties tegen Rusland via Centraal-Aziatische landen. Deze vragen werden oorspronkelijk gesteld aan de minister van Buitenlandse Zaken. Deze vragen werden ingezonden op 10 september 2025 met kenmerk 2025Z16060.

Staatssecretaris Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingshulp,

Aukje de Vries

Antwoorden van de staatssecretaris Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp op vragen van de leden Piri (GL-PvdA) en Van der Lee (GL-PvdA) over omzeiling van sancties tegen Rusland via Centraal-Aziatische landen

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2519881

Vraag 1

Herinnert u zich de in maart 2024 aangenomen motie Piri c.s. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 2027) die het kabinet verzoekt om sanctieomzeiling via landen uit de Euraziatische Economische Unie (EAEU), waaronder Kirgizië, steviger aan te pakken?

Vraag 2

Bent u bekend met het bericht van econoom Robin Brooks dat een aanzienlijke en aanhoudende stijging van Nederlandse goederenexport naar de bekende «ontwiklingshub» Kirgizië laat zien?[1]

Vraag 3

Bent u bekend met een ander bericht van Robin Brooks, waaruit blijkt dat in landen met een vergelijkbare stijging van de export slechts een fractie van deze goederen terugkomt in de importcijfers van Kirgizië, wat erop duidt dat de goederen worden doorgevoerd naar de Russische Federatie?[2]

Vraag 4

Erkent u dat dergelijke doorvoer door Nederlandse bedrijven in strijd zou zijn met de uitbreiding van artikel 12 van sanctieverordening 2014/833 uit het 14e sanctiepakket van juni 2024?

Antwoord op vraag 1, 2, 3 en 4

Ja.

Vraag 5

Bent u voornemens deze ogenschijnlijke omzeiling van sancties te onderzoeken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u tevens voornemens de sanctiemaatregelen te handhaven door bedrijven schuldig aan deze omzeiling hierop aan te spreken?

Antwoord

Ja. Het tegengaan van sanctieomzeiling is een belangrijke prioriteit voor zowel het ministerie van Buitenlandse Zaken als de Douane. Beide organisaties doen al sinds 2022 intensief onderzoek naar sanctieomzeiling, onder meer door het onderzoeken van handelsdata. Bijzondere nadruk ligt daarbij op landen met een verhoogd risico op omzeiling (zoals Kirgizië) en op de zogeheten 'Common High Priority Items', goederen die de Russische oorlogsindustrie het hardst nodig heeft.

De handhaving van sanctiemaatregelen is een verantwoordelijkheid van de Douane. Daarbij wordt ook nadrukkelijk ingezet op het tegengaan van omzeiling. Bedrijven die worden verdacht zich bewust schuldig te maken aan omzeiling, worden ter vervolging voorgelegd aan het Openbaar Ministerie. De meeste Nederlandse bedrijven die

betrokken raken bij sanctieomzeiling, zijn zich daarvan echter niet bewust. Daarom worden bedrijven, waarvan uit onderzoek blijkt dat zij mogelijk (onbewust) betrokken zijn bij omzeiling, dan ook actief benaderd en voorgelicht over de risico's van omzeiling.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2519881

Vraag 6

Welke consequenties zijn er voor Nederlandse bedrijven die, dan wel zelf, dan wel via dochterondernemingen, sancties tegen Rusland omzeilen?

Antwoord

Het schenden van EU-sanctieverordeningen is strafbaar als een economisch delict. Signalen dat een bedrijf de sancties overtreedt worden altijd opgevolgd door onderzoek. Indien door een toezichthouder wordt vastgesteld dat een bedrijf of persoon bewust sancties omzeilt wordt in overleg met het Openbaar Ministerie overgegaan tot vervolging. Op het moedwillig overtreden van de sanctieverordening gelden stevige straffen, waaronder geldboetes met een maximum van ruim 1 miljoen euro of gevangenisstraffen tot zes jaar. Ook kan illegaal verkregen winst worden teruggevorderd. Met de komst van de nieuwe Wet internationale sanctiemaatregelen zal het ook mogelijk worden voor sommige toezichthouders om bestuursrechtelijk te handhaven op dergelijke schendingen, wat het handhavingproces aanzienlijk zal versnellen.

Vraag 7

Op welke manier bent u van plan om toekomstige sanctie-omzeiling middels doorvoer door «ontwijkingshubs» te voorkomen? Overweegt u te pleiten voor intensievere sancties tegen Euraziatische doorvoerlanden in toekomstige sanctiepakketten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, voor welke additionele sancties overweegt u te pleiten?

Antwoord

De aanpak van sanctieomzeiling is een prioriteit van dit kabinet. Dit behelst nationaal een combinatie van onderzoek, voorlichting en handhaving. Daarnaast wordt met derde landen samengewerkt om omzeiling via hun grondgebied tegen te gaan. EU Sanctiegezant David O'Sullivan speelt hierin een belangrijke rol en ook Nederland spreekt derde landen hier actief op aan. Binnen de EU zet Nederland zich consequent in voor meer inzet tegen omzeiling. In dat kader is de aanpak van sanctieomzeiling een van de Nederlandse speerpunten voor het negentiende sanctiepakket, waaraan thans wordt gewerkt. Waar diplomatieke inspanningen niet genoeg opleveren, verbindt de EU hieraan consequenties door passende en gerichte maatregelen in te stellen. De EU legde ook eerder al sancties op aan bedrijven, banken en schepen die betrokken zijn bij omzeiling, waaronder in Kirgizië en Kazachstan. Hierbij wordt samengewerkt met G7-partners en Nederland draagt hier actief aan bij.

[1] Robin Brooks, 26 Augustus 2025, "Following my EU "Wall of Shame" post this weekend [...]" (<https://substack.com/@robinjbrooks/note/c-149324832>)

[2] Robin Brooks, "It's actually not possible to drive a truck from Germany to Kyrgyzstan without passing through Russia [...]." (<https://substack.com/@robinjbrooks/note/c-148574611>)

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**

Onze referentie
BZ2519881